

Nagyvárad Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANÓ

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

Ez az ujság

az első száma a Nagyvárad Estilapnak, amelyet rotációs gép állított elő. Hatalmas, százkaru, komplikált, bonyolult gépszörnyeteg, olyan, mint valami fantasztikus futurista kép. Csakhogy káprázatosan eleven. Minden emeltüje, karja, kereke folytonos, lázasan zakatoló munkában van, egy pillanatnyi megállás sincs. Örökké ezerszámra ontja magából a tetszetős formába öntött, precizen kinyomott, minicípusan összehajtott Nagyvárad Estilapot. — Amihez eddig sok-sok munkás órái idegmegfeszítő, fáradságos és lélekölő munkája kellett, most néhány felügyelő ellenőrzése mellett alig két óra alatt végzi el. A modern sajtótechnika egyik legcsodálatosabb alkotása ez a nagyszerű, látványosságnak is beillő gép, amely a Sonnenfeld nyomda egyik hatalmas küllön termében ma kezdte meg működését. És a Nagyvárad Estilap az első sajtótermék a mely a gépszörnyeteg torkából kikerül.

És ez csak az első lépés. Mert ugyennek ujj, nagyszerű szedőgépek is érkeztek a Nagyvárad Estilap számára. Modern, izléses, szemnek tetszetős betűkkel, eleven, változatos, izléses címfeliratokkal, klissékkel, rajzokkal, illusztrációkkal. A Nagyvárad Estilap formája ma már minden túlzás nélkül világvárosias.

Azonban nem a forma a fontos. Most nem akarunk beszélni azokról az elképzelhetetlen nagy áldozatokról, amelyeket a Nagyvárad Estilap újjáteremtése megkövetelt tőlünk. A mai gazdasági viszonyok között erről még csak fogalmat sem alkothat magának az olvasó. De ez a mi belső ügyünk. Az olvasót legközvetlenebbül csak az érdekli, hogy ezentúl az új formájú, világvárosias külsejű, nyolc oldalon megjelenő lapját két órával hamarabb kapja kézhez, mint eddig. Amikor a déli munkaszünet után újból felhúzzák az üzletek redőnyeit, amikor a kávéházak újból megtelnek délutáni közönséggel, amikor a munkás, tisztviselő, hivatalnok déli pihenőből újból hivatalába siet, már

mindenkinek a kezébe ott lesz az új Nagyvárad Estilap, a legfrissebb szenzációkkal, a lelegevenebb tudósításokkal és legötletesebb recenziókkal.

Mindazt, ami délután két óráig történik, délután háromkor már olvasható lesz a Nagyvárad Estilapban. És mi ezt sokkal fontosabbnak tartjuk, mint a tetszetős külsőt, az új formájú betűket, a nyomdatechnika nagyszerű, művészi megnyilatkozását, mely a lap új hasábjain tükröződik vissza.

A rotációs szimbóluma a Nagyvárad Estilapnak. Mi mindig arra törekedtünk, hogy ezt a lapot kiemeljük a vidéki nivóból. Gondosan kerültük mindig a túlzó frázisokat,

a hangzatos szövegeket, az önképzőkori stílust. Soha eszünk ágába se jutott kulturakötelességévé tenni a közönségnek, hogy a Nagyvárad Estilapot olvassa. Célunk az volt, hogy az olvasónak éppen olyan szüksége legyen a lapra, mint a lapnak az olvasóra.

Ugy érezzük, hogy ezt a célt már eddig is megközelítettük. Az a tekintélyes tömeg, amely tegnapig, — amíg a rendes lassujáratu gyorsajtó gépen nyomtuk a lapot — este öt óráig volt kénytelen türelmetlenül és lázas izgalommal várni a Nagyvárad Estilap megjelenését, azt igazolta, hogy Nagyvárad délutánja már üres, tartalomtalan volna

a Nagyvárad Estilap nélkül. Életszükségletévé váltunk ennek a csodálatos, pezsgő vérű, eleven városnak, amely szintén régen túl van minden vidékiességen.

Az új Nagyvárad Estilap az új olvasók új ezreit fogja meghódítani. Nem kell semmi optimizmus ahhoz, hogy ezt megjósoljuk. Hiszen a rotációs még frissebb, még elevenebb életet fog önteni a szerkesztési munkába is. Lázas, pillanatig sem szünetelő, folytonosan zakatoló munkát követel meg tőlünk. Lépést kell tartanunk az élettel, az eseményekkel, a szenzációkkal, az élet hatalmas, pompás, örökös új impressziókat termelő rotációsával.

Paktum-megbeszélések a községi választásra

A Nagyvárad mai számában ismertette nagy vonásokban azoknak a tárgyalásoknak a körvonalait, a melyek a román és magyar társadalom részéről folyamatban vannak abból a célból, hogy a közelgő községi választáson esetleg meg egyeztetéses listával vegyenek részt. A közlemény — ezt megállapíthatjuk — a városban igen jó hatást tett, mert mindkét oldalról szívesen látnak egy megfelelő kollaborációt és így magyarok és románok részéről egyaránt helyeslik azokat a tapogatózó kísérleteket, amik ebben az irányban történnek. Különben is román vezelő tényezők — élükön dr. Zigre Miklóssal — hírlapi cikkekben is nyíltan kijelentették, hogy törekedni kell a választáson a magyar társadalommal való együttműködésre, mert csak így lehet elejét venni, hogy esetleg meg nem felelő emberek jussanak be a városi tanácsba.

Mindamellett igen érdekes, hogy ezeknek az eszmecseréknek a részleteiről senki sem akar nyilatkozni azok sorából, akik a tárgyalásokban résztvettek. Megkérdeztük erre vonatkozólag Hegedűs Nándort, a „Nagyvárad” főszerkesztőjét, aki a következőket mondta:

— Az eddigi megbeszélésen úgy határoztak a jelenlevők, hogy a tárgyalás menetét, lefolyását, az ott elhangzott felszólalásokat nem hozzuk nyilvánosságra és így sem mondhatok többet, mint amit a „Nagyvárad”-ban megírtam. Az természetes, hogy ilyen természetű tárgyalás van és hogy annak milyen a célja és tendenciája, természetesen nem titok, hiszen ezt mindenki tudja is és ebben az irányban már sok hírlapi cikk is jelent meg. Egyébként felesleges is holmi részletek után való puhatóldozás, mert tulajdonképpen nem is történt eddig egyéb, mint amit publikáltam.

Ezeket is azért tartottam szükségesnek megírni, mert a lapokban teljesen hamis képet adtak a folyamatban levő pourparlékról. Semmiféle személyi kérdés nem merült fel, jelölés vagy kombináció sem történt — ez igazán korai volna. Különben is nem Nagyvárad az egyetlen, ahol a román és magyar tényezők kooperációs eszméiről tárgyalnak a közelgő városatyaválasztással kapcsolatban. Kolozsvárott is hasonló processzus indult meg és ahogy nálunk először dr. Zigre Miklós pendítette meg ezt az ideát, úgy Kolozsvárott maga Utelea polgármester igyekszik megfelelő vegyes — magyar-román — lista összeállításával biztosítani a jövőben tanács munkaképességét. Különösen diszkrécióra tehát tulajdonképpen nem volna ok, mert aki ezekben az eszmecserékben résztvesz az, — akár sikerül az akció, akár nem — a legtisztább intenciókkal vett részt és tevékenysége kétségkívül mindkét részből csak elismeréssel fog találkozni.

Nem tagadom, az én véleményem szerint különösen áll ez a román urakra a kik éppen a román társadalomnak tennének igen nagy szolgálatot ha a kollaborációt sikerül nekik nyélbe ütniök, mert ezzel bizonyos számú román tanács, megválasztását garantálnák, a mi egy elkeseredett választási harc esetén

Közvetlen telefonvonal Bukarest-Nagyvárad és Bukarest Trága közt

Még az idén üzembe helyezik

Bukarestből jelenti a Rador: A posta és távirat vezérigazgatóság befejezte az új telefonvonalak létesítésének előmunkálatait. Elsősorban a Bukarest-Prága közötti telefonvonalat nyitják meg, amelyhez a háború előtti Budapest-Bukarest vonalat használják fel.

Ezután megnyitják a Bukarest-Kolozsvár és Bukarest-Nagyvárad közti közvetlen telefonvonalat is. Az új vonalakat még ez év folyamán adják át a forgalomnak.

talán egyáltalában nem sikerülne nekik.

— A Nagyvárad mai cikke jelzi, hogy a nemromán társadalom széles terjedelmű várospolitikai programot fog kidolgozni. Erre Kocsán János és én kaptunk megbízatást és mi legjobb igyekezetünkkel iparkodunk is ennek eleget tenni.

— Még egy kérdés merülhet fel. Ki adott nekünk erre megbízatást? Erre természetesen nem lehet más a felelet, minthogy: senki.

— De akik vállaljuk ezt az akciót, abban a hitben tesszük, hogy eddigi működésünk feljogosít bennünket arra a meggyőződésre, hogy utólag a nagyközönség teljes bizalma fogja munkánkat szankcionálni. A mai időkben a mikor a kisebbségi társadalomnak kikristályosodott szervezetei nincsenek, önmagunknak kell megéreznünk, alkalmasak vagyunk-e egy mozgalom előkészítésére és kiformálására, vagy pedig hátráljunk fontos, életbevágó problémák megoldása elől azért, mert akik ezzel — ha felszólítanak őket — meg is biznának bennünket, de nincs erre módjuk, nincs alkalmuk, nincs szervezőképességük, amelynek keretében ezt a megbízást megadják nekünk. Különben erre már volt Nagyváradon a román imperium óta precedens. 1923-ban történt ez, amikor Markus István felvetette egy román-magyar szintársulat megeremtése céljából alapítandó részvénytársaság tervét és felkérte egyik magyar bankigazgató barátját, hogy ennek a megbeszélésére a kisebbségi társadalom egyes tagjait ankétra hívja össze. Ez meg is történt. A megbeszélésre én is meghívást kaptam sőt én készítettem el azt a nagyterjedelmű elaborátumot, amelyben kifejtettük szempontjainkatsággályainkat egy új r. t. prosperálásával szemben. A r. t. nem is jött létre. Akkor sem kaptunk parlamentális formában megbízást senkitől, de azért nagyon biztunk benne, hogy mindenki helyesléssel fogadja akkori szereplésünket, amelyet az eredmények igazoltak is.

Az idegrendszer beleségei Az érzelmi és lelki élet beleges állapota

Írta: AUGUST FOREL.

Az elmebajok és idegbetegségek. Az érzékelés zavarai. Tévely és emlékezet hamisítás. A gondolkodás zavarai. Kettős öntudat. Apátia. Görcs. Mikroketília. porenketília. Idiotizmus. Imbecillitás. Az örökösödő elme és idegbajok. A nemi élet abnormitása. Hipochondria. Hisztéria. Epilepszia. Szerzett elme és idegbajok. Paralízis progresszív. Tévelyodottság. Az idegrendszer mérgezései.

Kapható

a Hegedűs Hírlapirodában.

Ára 110 — Lei

Allanlic és Apolló-mozgók
6 s 9 órákor ma kedden utoljára

A párisi rongyszedő

Koline parádés szerepe. Ezt megelőzi egy kitűnő 2 felvonásos kacagtató burleszk-film

Holnap, szerdán először:

Sybill férje

A főszerepben: LYA MARA

HIREK

* Ma kezdték meg a városi gazdasági ügyosztály átadását. Amint már az Estilap tegnapi számában jeleztük dr. Vostinár János főjegyző ma délután 10 órákor kezdte meg dr. Tatu Miklós tanácsos részére a gazdasági ügyosztály átadását. Az átadásnál a főjegyzőnek Gherlan József aljegyző segítkezik, aki a gazdasági ügyosztály vezetését a mai napig ideiglenesen ellátta.

* Meghalt Berlin volt kommunista rendőrfőnöke. Az Estilap tudósítója táviratozza: Eichorn volt kommunista képviselő, Berlin volt rendőrfőnöke meghalt.

* Magyarországon leszállítják a forgalmi adót. Budapesti tudósítónk táviratozza: A magyar pénzügyminiszter tenédeletet adott ki, amelynek értelmében a forgalmi adót aug. elsejétől fogva három százalékról két százalékra fogják leszállítani.

* Egy váradi sportegylet bemutatkozó mérkőzése. Az újonnan alakult nagyváradi C. F. R. sportegylet holnap, szerdán délután fél 7-kor tartja bemutatkozó mérkőzését az Egyetértéssel a Rhédeykerti sportpályán.

* Befőzéshez kiválóan alkalmas, nagy megtakarítást jelentő a kétszer finomított SÜVEGCUKOR. Kérjen minden fűszerüzletben.

* Sirkőavatás. Néhai Deutsch Izidorné síremlékének felavatása f. hó 30-án délelőtt 11 órákor lesz a velencei izr. sírkertben megtartva, melyre a rokonokat és ismerőseket meghívjuk.

* A váradi szállótulajdonosok önként leszállították a szobaárakat. A közelmúlt napokban megírtuk, hogy az ár-megállapító bizottság javaslatot terjesztett elő a tanácsnak, a szállodai szobaárak revíziójára vonatkozóan. A hótulajdonosok ugyanis a nyári hónapok alatt is felszámították a fűtés árát. Határozathozatalra azonban nem került sor, mert a szállodások önmaguk hajtották végre a redukción. A szállótulajdonosok erről a lépésükről írásbeli bejelentést tettek a polgármesteri hivatalnak, de ugyanakkor

ujabb beadvánnyal fordultak a tanácshoz, amelyben kérték a szobaárak felemelését. Az ár-megállapító bizottság legközelebbi ülésén fog foglalkozni a kérelemmel.

* Két japán repülő elindult Ázsiából Londonba. Londonból jelenti tudósítónk: Két japán pionirrepülőgép indul ma Ázsián keresztül Moszkvába. A gépeket két ismert japán pilóta vezeti: Abe és Sin Hara. A repülőgépek Moszkvából folytatják útjukat Párisba, s onnan Londonba. Ez az első japán kísérlet hosszabb repülőútra, célja: átrepülni az egész kontinenst és Európával repülő összeköttetést létesíteni.

* Zsarolással végződött a volt osztrák pénzügyminiszter gálans kalandja. Egész Bécs mulatságos zsarolási és szerelmi botrányon mulat már napok óta. Dr. Grimm volt pénzügyminiszter, aki most a pénzügyminiszterium ügyvezető osztályfőnöke, a napokban feljelentést tett Dobrohuschka Antal állítólagos színész ellen, aki a volt minisztert hosszabb idő óta zsarolta. Grimm még a múlt év folyamán megismerkedett egy fiatal hölgygel és az ismeretség folyamán rövidesen jelentkezett Dobrohuschka ur, aki azt állította, hogy ő az illető hölgy törvénytelen férje s ezen a címen kárpótlást követel dr. Grimmtől.

Dr. Grimm, hogy a botrányt elkerülje először adott is különböző összegeket Dobrohuschknak, azonban, mivel Dobrohuschka tehetetlennek mutatkozott, a volt miniszter megunt a dolgot és feljelentette a hölgy „férjét”. A rendőrség megállapította, azt, hogy Dobrohuschka csalás miatt többször elítélték és a fiatal hölgy, aki bárónőnek mondotta magát, szintén régóta körözött szélhámosnő. A hölgy eltűnt Bécsből, Dobrohuschka pedig letartóztatták.

* Eltemették az öngyilkos rendőrt. A biharmegyei közpórház halottas kamarájából ma délelőtt 10 órákor kísérték utolsó útjára Bugaru Jánost, a tragikus végű rendőrt. Az egyszerű ravatal körül az elhunyt hozzátartozóin kívül megjelent Bunescu rendőrigazgató, Ghisan inspector és a rendőrtisztikar több tagja. Az egyházi szertartás befejezése után Bugaru földi maradványait diszruhás barátai emelték vállukra és kísérték utolsó útjára az olasz sírkertbe.

* Lopott pénzekből szállodát akart nyitni egy lengyel szélhámospár. Párisból jelenti tudósítónk: A rendőrség tegnap letartóztatott egy lengyel szélhámospárt: Valeszkit és Wenks Máriát. Tömeges lopásokkal foglalkoztak, amelyeket a földalatti vasutakon és az iparművészeti kiállításon követtek el. A vizsgálat kide-

Viharmudár

Holnap

ritette, hogy Valeszki s párja 20.000 francia frankot és nagyszámú külföldi pénzt tartott rejtve lakásán. Ezelőtt postalopásokkal „keresték kenyerüket” és az így összeszedett pénzből telket is vásároltak maguknak, amelyen szállodát és éttermet akartak építtetni.

* Niculescu Buzeu szerdán, f. hó 29-én este 9 órákor felép az Apolló mozgóban. — Elővételi pénztár d. e. 10-től.

* Fürdősapkák és fürdőcipők nagy választék az Angyal Drogueriában.

* Selejtes harisnyák minden színben érkeztek. Ábrahám, Rimanóczy-utca.

* Harisnyák, kesztyűk, zoknik, csipkék legolcsóbban Ábrahámnál.

* Alfölyék tánciskolájában Parcul Traján (Széchenyi-téri kioszk) beiratkozás aug. 3-ig tart.

* Orvosi gyakorlatban legjobban bevált, viselésben legkényelmesebb modern öltözködéshez legalkalmasabb haszkötőket készít Kovács Sándorné (Nílgesztelep) pályaudvarral szemben.

* Nem izzad se keze se lába ha Ultra krémet használ. — Csak az Angyal Drogueriában kapható.

MOZI

— Koline ma játszik utoljára a „Párisi rongyszedő” című hatalmas társadalmi drámában. Alig volt mozisínész, aki ennyire belelopta volna magát a közönség szívébe, mint Koline. — Mondhatnók, hogy ő az epizód szerepek királya, olyan tökéletességgel alakítja meg szerepeit, s itt a Párisi rongyszedőben, ahol a főszerepet játsza, egy cseppet sem marad mögötte eddigi dícsőség és elismerés-teli alakításainak. — Holnap, szerdán Lya Mara, a nagyváradi közönség egyik dédelgetett kedvence lép fel egy kitűnő, hatásos társadalmi drámában, a „Sybill férje” című 5 felvonásos filmben.

— Malek, a mindig komoly filmkomikus, a közönség kedvence játszik ma, kedden a Dorian-filmszínházban. A színre kerülő szenzációs kettős műsor keretében látható az „Ifjabb Sherlock Holmes” című 6 felvonásos vígjáték, amelynek főszerepét Malek (Buster Kaeton) alakítja. — Ezenkívül látható még a „Megtért bűnös” című 6 felvonásos dráma, a főszerepben Jack Holt. Az előadások 6 és 9 órákor kezdődnek. — Jön a „Viharmadár” holnap.

Nem veszi meg Nagyvárad városa a Katz-házat

FORDULAT A NILGESZ-TELEP ISKOLAJA ÜGYEBEN
AZ ESTILAP SZOMBATI CIKKÉNEK HATÁSA — MIT MOND
DR VOSTINAR JÁNOS POLGÁRMESTERHELYETTES?

A Nagyvárad Estilap vasárnapi számában — a kertvárosi iskola ügyében közölt leleplezés városszerte nagy felháborítást keltett. Akkor, amikor a városi tanács, nemkülönben az iskolaügyi bizottság már el is határozta a biharpüspöki országút mentén fekvő Katz-háznak iskola céljaira való megvásárlását s az érdekelt polgárság erre egyre másra jelentette be felelősségét a sérelmes határozat ellen, mi voltunk azok, akik

hivatalos akták alapján észre juttattuk a város közönségének, hogy a Kertvárosban fölépítendő iskola céljaira ingyen telek áll a város rendelkezésére.

Közöltük ugyanis a városi tanács néhai Rimanóczy Kálmán műépítéssel 1910 március 9-én megkötött szerződésének 3. pontját, amely szerint az iskola céljaira szánt telek annak idején formálisan a város tulajdonába ment át. — Ilyen körülmények között kétségtelennek kellett tartanunk, hogy a Katz-féle házvásárlás ügye éppugy tárgyalanná vált, mint ahogy természetszerűleg fölöslegessé lett az abból kifolyólag keletkezett felelősségek tárgyalása is.

Leleplezésünk sikerrel is járt, mert — mint az dr Vostinár János polgármesterhelyettesnek alábbi nyilatkozatából is kiviláglik, — immár bizonyosra vehető, hogy

a város most már nem fogja megvásárolni az oly sok diskusszióra okot adó Katz-házat, hanem a Kertvárosban új iskolát épít, és pedig azon az elfelejtett telken, amely a Rimanóczy Kálmánnal kötött szerződés értelmében a városnak éppen erre a célra szánt jogos tulajdona.

Dr Vostinár János polgármesterhelyettesnek az Estilap számára adott nyilatkozata a következő:

— Olvastam az Estilap cikket és az abban foglaltakra való tekintettel rögtön magamhoz kérttem a Rimanóczy Kálmánnal kötött szerződést. Az ügyet még nem vizsgálta át, de ha az ingyen telek tényleg rendelkezésünkre áll, (amit mi okiratok alapján igazoltunk. Szerk.), akkor természetesen

nem lehet szó többé arról, hogy házat vásároljunk, hanem a szóbanlévő telken építtetni fogunk.

— Ha ez a telek tartozik a

követelményeknek nem felel meg, abban az esetben azt hiszem, semmi akadály sem

Radics a Habsburg-monarchia visszaállítására törekedett

Tárgyalásai Bécsben a kommunistákkal és a monarchistákkal. — Min akad meg a Leigázott Népkisebbségek Ligájának szervezési munkája. — Szencziócs leleplezések a horvát parasztszervezéstől.

— Budapesti tudósítónk távirata —

A Pesti Hírlap tegnapi számában érdekes interjú jelent meg, amelyet egy Bécsben élő legitimista vezér adott a lap munkatársának.

Az interjú a Jugoszláviában legutóbb lejátszódott politikai eseményekre, főleg pedig Radics Istvánra vonatkozik. Az interjúelő ujságíró azt mondja, hogy osztrák politikai körökben jogos felháborodással vegyes utálattal beszélnek arról, milyen misztikusan tolódozt el az intranzigensnek hitt horvát parasztszervezés Radics radikális pártja felé.

Tudvalevő, hogy Radics tavaly emigráns volt Londonban, Bécsben és Moszkvában. Az utóbbi két városban

kapcsolatot keresett és talált is a kommunistákkal.

Erről az egész világ tud. A népkisebbségi kérdés volt Radics témája. Behatóan tanulmányozta ezt a problémát sőt Londonban s Bécsben

kidolgozta egy kisebbségi világtalálkozó tervét.

E kongresszus kellett volna, hogy életre hívja, Radics szerint, a Leigázott Népkisebbségek Ligáját.

Ebbe a Ligába nemcsak a kisebbségi politikusok, de a Balkán összes forradalmáremigránsai is beléptek volna, mert

Radics a Ligát, mint forradalmi alapon felépült szervezettel képzelte el.

A szervezési munkálatok már meglehetősen előrehaladtak; azonban Radics túlságosan radikálizmusa miatt a konferencia programját nem lehetett megvalósítani, főleg azért nem, mert

a magyar és német kisebbségi tagok között Radics csak, hogy ők — mint a Liga tagjai — csakis törvényes eszközöket hajlandók felhasználni a harcban,

mert nem akarják sorsukat kockáztatni. Így hát a világtalálkozó terve meghiúsult.

Radics ekkor az osztrák monarchista pártok felé fordította tekintetét. Sorra következtek a tárgyalások a konzervatív monarchista párt vezetőivel: Schager-ral és Wiesner-rel, va-

lehet annak, hogy azt a Rimanóczy-kompleksumtól valamely más területével felcseréljük.

— Ami végül a kisajátítási eljárás megszüntetését illeti, bizonyos, hogy — a kulturális célra való tekintettel — a vármegyei agrárbizottság megteszteli fogja az ingatlant a kisajátítás alól.

lamint Wolff ezredessel, a liberális legitimisták vezérével. Radics el is fogadta Wolff eszméjét:

a Habsburg-monarchia restaurációját.

Ez a monarchia három részből állt volna: 1. Ausztria, 2. Magyarország és 3. Horvát-Szlavonország Bosznia-Hercegovinával együtt.

Mind a három rész egyenlő jogokkal bírt volna.

Radics folyton azzal biztatta az osztrák legitimistákat, hogy a Habsburgok restaurációját a horvát nép jó szemmel nézi, mert a katolikus horvátok gyűlölik az ortodox szerbeket, viszont a vallásháború kitörése népszerűvé teszi Horvátországban az apostoli dinasztia restaurációját.

„Feledni szeretnők, hogy sebünk még fájó és nyitott...”

HADGYAKORLATOS MAGYAR TANITÓK LATOGATÁSA
MASARYK CSEH KÖZTÁRSASÁGI ELNÖKNEL

(Prágai tudósítónktól.) A szlovén és ruszinszói volt magyar tartalékos tisztek majdnem mind egyike megfosztották régi rangjától és most mint közlegények szerepelnek a csehszlovák hadsereg kötelékében s egyszerű bakasorban hivták be őket a hadgyakorlatokra.

Ezidén Prágába rendelték mind azokat a tartalékos tiszteket, kiknek az idén vált esedékessé a gyakorlatuk és kik a polgári életben tanítók és tanárok. Közel száz volt magyar tartalékos tiszt gyűlt össze, mint közlegény, vagy altiszt a prágai városi kasszárnnyában, hogy résztvegyenek a részükre berendezett kurzuson.

Szlovén és Ruszinszói minden része képviselve van a bevonultak között, a Vrosovica környéke hangos a magyar szótól s Prága e részén sokszor felzúg a vig magyar nóta.

Vasárnap délelőtt nagy esemény történt a katonák életében: audienciára vitték őket a köztársasági elnök elé. A Hradcsin bejárata előtti téren gyülekeztek a volt magyar tisztek, hogy cseh és német pedagógus kollégáikkal, kiknek meghagyták tisztijukat, megjelenjenek a köztársaság elnöke előtt.

A Hradcsin spanyol termében patkóalakban állottak fel. A patkó jobb

Mielőtt Bécsből elutazott, biztosította Radics a legitimistákat, hogy mind ő, mind pártja lelkes híve a Habsburgoknak és a horvát parasztpárt programjában csak azért szerepel a köztársaságért való harc, hogy ez a szerbek közt zűrzavart keltsen.

— Mihelyt Zágrábba érek — mondotta Radics — kitűzöm a Habsburg-monarchia lobogóját.

Különböző az osztrák politikusok most nagyban gyűjtik az anyagot, amely alkalmas lesz Radics kompromittálására.

MÓRICKA ÉS A MAJOMPÖR.

A tanító úr, aki most olvasott az újságban a majompörökről, ki akarja próbálni az iskolában, hogy hallottak-e a tanítványai valamit Darwinról. Felhívja az egyiket: — Mondd meg Jancsi, mit tudsz az ember származásáról?

Jancsi hallgat.

A tanító úr felhívja a Vilmost. Vilmos sem tud felelni.

— Hat te, Móricka? — szól erre a tanító úr.

— Nézzé, tanító úr, magam tud mindent az ember származásáról, én is tudok mindent az ember származásáról, de muszáj azt ezeknek a gyerekeknek is hallani?

sarkában állottak a magyar bakák, a patkó többi részén a cseh és német tartalékos tisztek voltak. Tíz órakor megjelent az elnök könnyű fehér nyári ruhában. A cseh és német tanítók és tanárok részéről egy-egy hadnagy üdvözölte cseh, illetve német nyelven az elnököt, a magyar fiúk nevében Farkas István szlovén-szói magyar tanító és író köszöntötte az államfőt. Farkas szavát ércesen visszhangozta a spanyol terem fala, a nyit és bátor magyar szó még azokat is megfogta, kik nem értették azt. A magyar fiúk szónoka a következőket mondotta az elnöknek:

Elnök ur!

A Szlovén és Ruszinszói magyaroktól vidékeiről egybegyűlt magyar tanítók és tanárok nevében a tisztelet hódolatával van szerencsém elnök urat üdvözölni.

E pillanatban feledni szeretnők azt, hogy emberi, erkölcsi és anyagi sérelmeinknek gyógyításra vágyó sebe még fájó és nyitott — szeretnők feledni azt, hogy tízezer és tízezer magyar testvérünk a hontalanság kínjait szenved, szeretnők ma csupán magyar tanítók lenni, megértő és érző emberek testvérek, hisz Önben az egykori tanítót és tanárt öszinte tisztelettel köszöntjük.

A mi kötelességünk az új jövőt

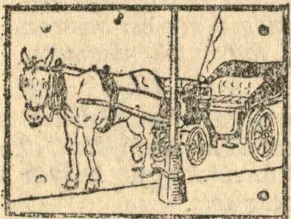
Újból letiltottak két váradai bérkocsist a bakról

Érdekes ítéletek a rendőrbíróságon.

A rendőrbíróság folyosóján tegnap szokatlanul élénk forgalom volt. Horváth József rendőrkapitány, mint rendőri büntetőbíró egy délelőtti nem kevesebb, mint ötven beidéztet ítélet vont felelősségre különböző címeken. Többségben ezuttal is a bérkocsisok voltak, akik közül súlyosabban csak Vanca János és Varga Lászlót ítélték el.

Vanca ellen az volt a panasz, hogy teljesen illuminált állapotban állt fel a bakra, ezért

tizenöt napra tiltották el a hajlástól és ezenkívül 300 leire is ítélték.

Varga Lászlót, aki kocsiját felügyelet nélkül hagyta és közben a kocsmában ültette a poharakat, nyolc napra tiltották le a kocsiról.

Apróbb pénzbüntetésre a következőket ítélték el:

Dubay Emánuel kereskedőt záróra be nem tartásért 100 leire, Boros Zsigáné piaciárut elővásárlásért 100 leire, Dósa Ilést, mert a zászlót nem tűzte ki, 100 leire, Bercsényi Sándort ugyanazért a vétésért 100 leire, Blum Józsefet vasárnapi munkaszünet be nem tartásért 100 leire, Kiss György bérkocsis fuvarmegtagadásért 300 leire, Goga István bérkocsist vigyázatlan hajlástért 200 leire, Csapó Lajos bérkocsist közbotrány előidézésért 100 leire, Pápai József bérkocsist, mert a tarifát nem függesztette ki a kocsijában 100 leire, Friedmann Sándort elővásárlásért 100 leire, Györfi Józsefet ugyanezért 100 leire, Debelka Imrét, mert biciklijével a járdán haladt 100 leire, Rubinstein Vilmost építkezési kihágásért 300 leire, Gottlieb Dánielt vasárnapi munkaszünet áthágásért 100 leire, Glück Áron bérkocsist, mert kocsiját felügyelet nélkül hagyta 200 leire, Dénes István sofírt vigyázatlan hajlástért 100 leire, Klein Dávidot elővásárlásért 100 leire, Bernáth Bertalant ugyanazért 100 leire, Kis Mihályt építkezési kihágásért 500 leire, Bauer Viktornét záróra benem tartásért 200 leire, Vieder Viktort építkezési kihágásért 100 leire, Lukács Miklóst építkezési kihágásért 200 leire, Heller Jenőt 100 leire, mert fiatalok tanoncát éjszaka is dolgoztatta, Frischman Gyulát 100 leire, mert nem akarta igazolni magát a rendőrnek, Puskó Péter bérkocsist, mert lámpáját nem gyújtotta meg 200 leire, Bács Tódor bérkocsist, mert a rendes menetsebességet nem tartotta be, Szedő Emilt 200 leire, mert a zászlót nem tűzte ki, Herc Imrét építkezési kihágásért 200 leire, Ötvös Károly hentest 300 leire, mert a fuvarszállító kocsija nem volt letakarva.

Olcsó és elegáns
GYERMEKCIPOK „CARMEN”
gyermekcipőszalonban, Str.
I. Vulcan, (Nagy Sándor-u.) 4

Mi biztosíthatja Európa békéjét

AZ ANGOL KÜLÜGYMINISZTER CSALÓDOTT A NÉMET VALASZ-JEGYZÉKBEN — HA NÉMETORSZAG LESZEREL, AZ ANGOLOK KIÜRITIK A KÖLNI ZÓNÁT

— Az Estilap eredeti távirata —

Londonból jelentik: Knoch waleyben, egy konzervatív párt nagygyűlésén Baldwin angol miniszterelnök beszélt a német kormányról arról a vá-

laszjegyzékről, amely a biztonsági kérdés ügyében a múlt héten érkezett meg a szövetség kormányához.

— Németország — mondotta Baldwin — azt állítja, hogy fegyvertelenül áll a felfegyverezettek között és ezért veszélyben forog. A világ azonban csak akkor fogja Németországot meghaligatni, ha belép a Népszövetségbe. Anglia és Franciaország szerint Európa békéjéhez három tényező szükséges: biztonság, döntőbíró és leszerelés.

Felszólalt a gyűlésen Chamberlain külügyminiszter is, aki kijelentette, hogy a német jegyzék bizonyos fokig csalódással töltötte el, mert remélte, hogy ezentúl már szóbelileg tárgyalhatnak a németekkel. Megállapítja, hogy a Ruhr-vidék kiürítése folyamatban van, sőt, ha Németország eleget tesz a leszerelésre vonatkozó követeléseknek, akkor a szövetségesek a kölni zónát is kiürítik.

Nem sikerül feltámasztani a szalmakalapot.

Az „enyhe tél” a kereskedőknek is sok bajt okozott — Tenniszcipő helyett sárcipőt vesznek.

Mi lesz a nyári divatselymekkel?

Az „enyhe tél”-nek csufolt nyár bizony nemcsak a zöldbeli vendéglőknek, kirándulóhelyeknek okozott mérhetetlen kárt, hanem a divatkereskedőknek is. Ellátogattunk néhány üzletbe, ahol arról panaszkodtak, hogy a hideg, esős időjárás miatt máig is szinte érintetlenül állanak a drága pénzen beszerzett raktárak.

A gondos kereskedők már egy fél esztendővel előre szokták beszerezni a szezonárut nehogy elmaradjanak a konkurenciától. A nyári árut is már a tél végén válogatták össze Párisban. Bécsben és elhoztak mindent: drága selymeket, hullámos bársonyokat, kacér epongá-akat, porhanyó crépe-eket, szóval: mindent, amit a pesti nők szem-szája megkívánhat. Az eső azonban mindent elmosott. Nem lett volna hol mutogatni a japán sely-

meket, az angol szöveteiket és a francia bársonyokat és így hiába kínálatták magukat csábítóan zöld, piros, kék, szürke, fehér, sárga és spektrum valamennyi színében pompázva a boltok kirakataiban, a vevők ernyőik alól vágyakozó pillantásokat vetettek a kirakat felé, de vásárolni nem volt kedvük.

Hasonló a helyzet a kalapkereskedők között, akik ezen a nyáron újra divatba akarták hozni a szalmakalapokat — persze — nem sok sikerrel. A kereskedők szalmakalapnapokat rendeztek a szalmakalap divatjának népszerűsítésére és kirakataikat tele rakták a zsirardik és panamak ezernyi változatával. De ugyan, kinek lett volna kedve szalmakapot venni, mialatt az utcákon csak úgy ömlött az eső és az esernyők alá húzódva régi lodenkalapokat hordtak Várad takarékos férfiai.

Eláztak a nyalka, kitűnő nyári cipők is. Így a fehér cipők is ott maradnak a kirakatok üvegjei mögött, mint a szalmakalapok és a nyári habselymek, de a kereskedőket megnyugtaltja az a tudat, hogy a drága pénzen beszerzett áru az üveg alatt — nem fog elázni.

A jövő háborúja

Ibolyaillatú gázok, amelyek minden életet kiirtanak

Amikor a világháború kezdetét vette, a nemzetgazdászok azt jósolták, hogy a „végekimerülés” következtében 3-4 hónap alatt be fog fejeződni a harc. Technikai szempontból a háború a múlt és jövő meggyéjén áll, mert az aviatika és a fejtűgáz: ez a jövő, — a roham a múlté, a napoleoni háborúk öröksége.

A Nacionale Zeitung című svájci újság a következő szavakkal írja le a jövő háborúját:

— A háborút váratlanul üzenték meg. Nem voltak megoldhatatlan konfliktusok, amelyek elkerülhetetlenné tették volna. Sőt a legutolsó újsághírek nagyon megnyugtatók voltak. A kormány alig öt perccel előbb tudta meg, hogy Európa halálra van ítélve. A sajtó semmit sem tudott, a közönség még kevesebbet.

Az utcák telve voltak izgatott emberekkel. Hirtelen ibolyaillat terjedt el a levegőben, először könnyű, aztán súlyos, elviselhetetlen illat. Aki tüdejébe szívtá ezt az illatot, megvakult, elvesztette eszméletét és megfullt.

Az éj tiszta, felhőtlen maradt. Aeroplán nem látszott rajta, motorok berregését sem lehetett hallani. És mégis — 5000 méterre a föld felett, ahová nem lát emberi szem, egy repülőraj cirkált. A gépeket nem pilóták, hanem Herzhuellmok igazgatták. A gépek a földre küldték acetofenol-chlorgázkeveréküket (amely éirásra faszítja az embert), vagy difenolamin-chlorosinjukat, vagy dichlorsulfure-tilljuket, ezt a „gázmustárt”, a mérgező királyt.

A gázháború kitört.

A „gázmustár” hatását (amelyet nemrégiben tényleg felfedeztek!) alig lehet szavakkal leírni. 18 eddig ismert, biztosan ölé méreg közül ez ölé a legbiztosabb. Ez a gáz maga a halál. Alarc nem véd meg ellene. Eszi a húst is, ha véletlenül meg nem öli az embert, akkor olyan égési sebeket ejt rajta, amelyek három hónap alatt alig hegednek be. Azok a tárgyak, amelyeket ez a gáz egyszer körülvevett, négy hétig éppoly biztosan ölnék, mint maga a gáz. A gázzal elöntött területen egy teljes hónapig minden ajtókilincs, minden kés és villa halált okoz. Az ételhez nem lehet hozzányulni, a víz mérges.

A jövő háborúja nem fog különbséget tenni katona és polgár között. Ez a szemelvény elég világosan mutatja, hogy milyen pusztítást művelhet a jövő háborúja a sűrűen lakott Nyugateurópában.

Bekövetkezik azonban az is, hogy maga a háború pusztítja el a háborút. Az emberiséget olyan veszély fenyegeti, hogy talán muszájából lesz majd pacifista. Hiszen azelőtt hasznát hozott a háború. De ezután csak pusztulást és halált hozhat — még a győzőknek is.

Titokzatos merénylet egy világhírű néger boxoló ellen

Battlin Sikit véresre verték

— Az Estilap eredeti távirata —

Newyorkból jelentik: Battlin Siki, a világhírű néger boxoló tegnap este nagyobb társasággal egy éjjeli mulatóhelyen vacsorázott. Vacsora után tánc következett, amelyhez Battlinnek is kedve kerekedett. Fölkért egy ismerős színésznő, a kinek — még eddig ismeretlen — táncosa nem akarta partnerét átengedni. Battlin, aki el akarta kerülni a botrányt, erre szó nélkül visszavonult az asztalához és meglepődött azzal, hogy a pincérrel elküldte névjegyét az ismeretlen urnak.

Az esetnek alig volt néhány napja, éppen ezért senki sem tulajdonított neki nagyobb jelentőséget. Ez történt 10 óra tájban. Éjtél felé — minthogy az ismeretlen ur nem jelentkezett — Battlin Sikit elvált társaságától és haza akart menni. Abban a pillanatban azonban, amikor az épületből kilépett, valaki hátulról oldalba szúrta. Battlinnek, aki az orviámadással szemben nem védekezhetett, csak annyi ideje volt, hogy belámoigott a kapu alá, ahol összeesett. Csak annyit mondott, hogy azt hiszi: az ismeretlen táncos szúrta meg. A merénylet, akinek kilétét még nem tudták megállapítani, elmenekült. Battlint pedig életveszély yessébevel egy szanatoriumba szállították.

x Földes cimfestő Strada Saguna (Kapucinus-utca) 19.

ÚJ EGÉSZSÉGI ÜZLET!
HYGIEA

LEITNER LAJOS

Str. N. c. Iorga (Zöldfa-utca) 13.
Orvosi műszerek, sérvkötők, haskötők, gummiharisnyák, betegápolási cikkek és illatszerek nagy választékban. 1867

A haldokló Montmartre

Murger regénye, a Bohémélet varázslatos képet rajzolt akkor még gyermeki szemünk elé a Montmartre-ről, a művészek negyedéről, Páris egyik északi kerületéről.

Szép és hangulatos hely volt ez. — Párisjárt magyarjaink: Heltai, Bródy Sándor és a többiek még látták és éltek ennek a különös világ-nak minden gondokon áttörő vidámságát. Kis korcsmai (cabaret) akkor még az irodalom igazi otthonai voltak, régi, zeg-zugos utcáiban a francia és a külföldi festészet legkiválóbbiái vívták harcaikat művészi igazságukért és a mindennapi kenyérért. Furcsa, különködő, szabados nép volt ez, dolgozott és hegyelt, konált és mégis derűs életfilozófiával nézett a holnap elé. Itt erjedtek és forrtak azok a hatalmas művészeti mozgalmak (impresszionizmus) amelyek azután diadalmas, hódító újukon bejárták az egész földkerekséget. Innen indult az utolsó husz év majdnem valamennyi súlyos rója, hogy azután végül, mint az Institut vagy az Académie Concourt tagjai a hivatalos elismerést is elnyerjék. A Montmartre volt az a központ, amelyre Európa művészeti fórumai feszülten figyeltek s amely mindig tudott valami egészen újat és értékeset nyújtani.

De a hírnév felkelti a kíváncsiságot s a Párisi ellepő idegenek egyre jobban elárasztották a Montmartre-t. Ezek az idegenek legnagyobb részét nem művészek voltak, hanem jómódú polgárok, akik azért jöttek ide, hogy személyesen éljék át mindazt, amivel Murger enyhe romantikája megcirógatta a szívüket. A cabaret-ek napja felvirult. De — közönségük már nem a régi párisi publikum volt, amelyben mindig szép számmal voltak képviselve az irodalom igazi connoiseur-jei, hanem pénzes, látványosságra, mulatságra, szenzációra éhes külföldiek. S az üzleti élelmesség lassanként átalakította a Montmartre-t. A cabaret-ek helyét díszes, látványosságra s főleg drága prostitúcióra berendezett orfeumok és mulatóhelyek foglalták el s a művészeket kiszorította a fényvilág. Így azután a művészek városából, a Montmartre-ből Páris Josivarája lett.

A művészek egyre-másra tűntek el a most már drága és zajos Montmartre-ről s átköltöztek Páris másik végére, a Montparnasse-ra. Már a háború előtt itt volt az újabb művészeti mozgalmak fókuszja. Az expresszionizmus, kubizmus, szimultanizmus, szurrealizmus stb. innen indultak rohamra s a dadaista mozgalmak is itt találták meg központjukat. Ma a Montmartre-on ugyiszlán csak a giccsfestők laknak, akik a pénz-

zes közönségnek álbohémkodnak s az utcára kirakott képeiket lehetőleg drágán igyekeznek a járókelők nyakába varrni. Sőt egy külön iparág is kifejlődött. Egyes élelmes emberek, természetesen legritkábban festők, összevásárolják a képeket s festőnek öltözve (à la Murger) lobogó nyakkendővel és bő bársonybugyogóban árulják az utcasarkokra kirakott képeket.

A műértő közönség épp ezért lassanként elhagyja a Montmartre-t s elhagyják az igazán pénzes emberek is. A művészek után áthúzódnak ezek is a Montparnasse-ra,

amelynek forgalma épp ezért az utolsó években rendkívül megnövekedett. Ma már itt van az amerikaiak főhadiszállása s a Montparnasse kávéházaiban alig hallani mást, mint angol szót.

A Montmartre-on pedig tovább forog a Moulin rouge és Moulin à La Galette piros villanylámpáktól csillogó vitorlájá s negyvenfrankos belépődíjak mellett meztelen nők százai élőképet állanak vagy táncolnak a díszes kiállítású revükben.

Páris, 1925. július 21.

Raith Tivadar.

Váradai birkozók sikere

a temesvári országos versenyen

Tegnap rendezték meg Temesváron Románia országos birkozó bajnoki küzdelmét. A váradai atlétagárdát nyolc Török és két NAC birkozó képviselte. Ez a maroknyi kis csapat újabb ragyogó sikerekkel öregbítette a váradai sport hírnevét. A Török és a NAC birkozói várakozáson felül szerepeltek, sőt

Privalcsak a NAC országos nevű atlétája a nagyközépsúlyban a bajnokságot meg is nyerte.

Kivüle a Török két második, a NAC pedig még egy harmadik díjat nyert.

Az országos verseny egyes számaiban elért eredmények a következők:

Légsúly A) bajnok: Ördög (Coltea). Légsúly B) bajnok: Kricsan (Ucasp), Fehelsúly bajnok: Laza (Ucasp), Könnyűsúly bajnok: Tuss (Ucasp), Középsúly bajnok: Tokács (Kinizsi), Nagyközépsúly bajnok: Privalcsak (NAC), Nehézsúly bajnok: Robnik (Kinizsi).

A temesvári atlétikai szövetség a bajnokokat, továbbá a második és harmadik helyezetteket értékes művészeti kidolgozású érmekkel lepte meg.

oooo

Ma esle tárgyalja a Sportszövetség intézőbizottsága a Török és felfüggesztését

A nagyváradai Szövetség intézőbizottsága ma estére immár harmadizban tűzte ki a Török ügyét. A Török köztudomás szerint a NAC-al együtt nem tudott kellő időben eleget tenni a Szövetséget az alapszabályok szerint megillető százalékok lefizetési kötelezettségének. A NAC-nak közben sikerült negy áldozatok árán az adósságát ideig-óráig rendezni, a Török tartozása azonban továbbra is függőben maradt.

Az intézőbizottság legutóbb újabb nyolc napot engedélyezett a Töröknek,

nemfizetés eselére pedig felfüggesztéssel fenyegette.

Ez a terminus ma jár le és amennyiben a Török kötelezettségének nem tenne eleget, abban az esetben az intézőbizottság a klubot összes sportműködésétől felfüggeszti.

Bármennyire is akceptáljuk a Szövetségnek az alapszabályokra hivatkozott álláspontját, még is csodálkozunknak vagyunk kénytelenek kifejezést adni. Szerény véleményünk szerint

a sport elsősorban és mindenekelőtt a test nemcsak kultusza

és egy anyagi válsággal küzdő

egyletet nem eltaposni, hanem igen is támogatni kell.

Ez lenne a Szövetségnek a kötelessége és bizunk benne, hogy egy elhamarkodott ítélkezéssel nem fogja lehetlenné tenni egyik legnépszerűbb sport egyletünk működését.

oo

A NAC választmányi ülése. A Nagyváradai Atlétikai Club vasárnap délelőtt 10 órakor rendkívül fontos választmányi ülést tart, amelyre a tagok megjelenését elvárja az elnökség.

PERZSASZÖNYEGEK
részteljesítésre is kaphatók
Sternbergnél Bulez. Regela
Ferdinand (Rihóci-ut) 14 1803

M. C. STOPES

A szerelmi élet a házasságban

Szerző egyesén és tudományos szempontból vizsgálta meg a fogamzások ellenőrzésének fontos kérdését. Felülbírálja a használatban levő módszereket s részletes leírást adja olyan módszereknek, melyet ő megbízhatónak tekint

Ára 110 — lei

Kapható a Hegedüs Hirlapirodában

Jön a kánikula

avagy

Hogyan védekezzünk a hohullám ellen?

Egyelőre csak a távoli Nyugatról jelentik, hogy a hohullám odaérkezett, de nem sokára minket is szerencsétlen látogatás válik. Ezért közöljük az alábbi jóindulatú tanácsokat:

I.

Figyelmes feleség gondoskodik, hogy férjének ne legyen melege és még korán reggel benyújtja a télibunda számát. Ettől minden férj azonnal lehül.

II.

Kezd el az udvarlást még délelőtt lehetőleg azoknál a hölgyeknél, akiknél ügyed reménytelen. Könyörögj nekik, hogy hallgassanak meg végre és vessenek rád minél fagyosabb pillantást.

III.

Ha sokalod magadon a ruhát, keresd fel az adóhivatalt, ott majd levetkőztetnek úgy, hogy a fogad is vacog tőle.

IV.

Ha politikus vagy, kérd meg a szerkesztőt, hogy lapjában állandóan szellőztessen. Fogadd köszönettel, ha valamelyik jóakaród, a hősegre való tekintettel, lerántja rólad a leplet.

V.

Szépasszonyok vegyék magukat körül udvarlókkal, akik fáradhatatlanul tudják csapni a szelet. Honorálják őket hideg mosolyukkal.

VI.

Elvált házastársak kihúli szerelmükkel üditsék fel egymást.

VII.

Ha színész vagy, ne vedd magadra, amit a kritikus írt rólad. Ha szerződés nélkül maradtál, örülj, hogy ebben a hőségben nem kell fölvenned a — gázsit.

Át kell venni a fegyvertartási engedélyeket

Az Estilap hasábjain már nem egy ízben hívtuk fel a fegyvertartási engedélyekért kérvényezőket figyelmét, hogy a már elkészült igazolványukat vegyék át a rendőrségen. A felhívás ellenére eddig alig százan jelentkeztek a közigazgatási ügyosztályon, Costescu Elmíu, ügyosztályfőnök most ezután még egyszer figyelmezteti mindazokat, akik engedélyeiket eddig nem váltották ki, hogy e hó végéig annál is inkább jelentkezzenek, mert ellenkező esetben szerzett jogukat az illetők el fogják veszíteni. Az engedélyek a hivatalos órák alatt átvehetők a rendőrség I. emeletének 17. számú szobájában.

Mah-Yong

játékszabályok és elszámolás ára 40 lei

Kapható a Hegedüs Hirlapirodában

Lazar Aurel betegágyához repülőgépen utazott a fia

UTLEVÉL ÉS VIZUM NÉLKÜL KARLSBADBA

Megírta az Estilap, hogy dr. Lázár Aurél ügyvéd, országgyűlési képviselő Karlsbadban — ahová nyári üdülésre utazott — vakbélgyulladásban megbetegedett és műtétnek vetette magát alá. Az operáció szerencsésen sikerült és a kitűnő nagyváradai ügyvéd állapota napról-napra javul. Nem volt azonban még mindig ideig-alkalmunk megemlékezni arról a kétségtől nem mindennapi utazásról, amelyben dr. Lázár Aurél fiának, dr. Lázár Liviusz nagyváradai ügyvédnek része volt akkor, amikor — távirati hívásra — a fia betegágyához sietett. Most aztán Lázár Liviusznak egy barátjához intézett levele nyomán beszámolhatunk a kalandos utazásról, amely — annak ellenére, hogy utlevél és vizum nélkül indult, mégis sokkal rövidebb ideig tartott, mintha expresszvonaton történt volna.

Vasárnap, július 19-én érkezett Nagyváradra a távirat, amely dr. Lazar Aurél hirtelen megbetegedését közölte, s amely sürgősen Karlsbadba hívta dr. Lázár Liviuszt. A fiatal ügyvéd, aki egy percet sem tart késni, természetesen azon iziben vonatra ült volna, ha történetesen lett volna utlevél. Mit csináljon? Vasárnap van és még csak határátépítési engedélyt sem szerezhet még neki minden körülmények között utaznia kell. Lázár Liviusz nem sokat törte a fejét. Fogta magát s a legközelebbi vonattal elutazott Halmba, ahol a román hatóságok — miután kellőképpen igazolta magát előttük — készségesen engedték a határon. A csekekkel szintén könnyen ment a dolg. Elvégre egy román képviselő fiáról volt szó, na meg

a határőrök és a vámosok is megértő emberek, egyszóval Lázár Liviusz utlevél és vizum nélkül néhány óra alatt Kassára érkezett. Itt aztán — legalább is nagyváradai szem-

mel — csakugyan kalandos módon oldotta meg az utazás kérdését. Jóllehet eddig még sohasem ült repülőgépen, a fiui szeretet erősebb volt benne, mint a félclem s az előítélet, és nagyszerűen felült egy Bécsnek induló monoplánnra.

Alig két órás légi út után Lázár Liviusz Karlsbadba érkezett. Így aztán Nagyvárad-

tól Karlsbadig 8 óra alatt tette meg az utat, tehát lényegesen gyorsabban, mintha utlevéllel vizummal és hálókocsra szóló első osztályú gyorsvonati jeggyel indult volna el. — Karlsbadban nagy megnyugvására meggyőződött arról, hogy aggodalma tulzott volt, mert édesapja — az operáció után — minden veszélyen túl volt.

Öngyilkosság vagy bűntény áldozata-e a kolozsvári Sétatér halottja

A boncolás eredménye: Nuszbaum nem lehetett öngyilkos Nistor ügyész szenzációs nyilatkozata

Az Estilap tegnapi számában részletesen beszámoltunk arról a megrendítő tragédiáról, amelynek áldozata Nuszbaum Mór tövisi kereskedő, akit szombaton este a kolozsvári Sétatérén egy revolverlövés kipusztított az élők sorából. Öngyilkosság történt-e, vagy bűntény? — ez a nagy kérdés, amire a nyomozás két napos megfeszített munka után sem tud pozitíve felelni és nem valószínű, hogy egyhamar megoldódik az a rejtély, amely Nuszbaum Mór halálát körülveszi.

A titokzatos haláleset historikuma már ismeretes: Nuszbaum Mór tövisi kereskedő szombaton este a kolozsvári Sétatér kioskjában mulatozott több fiatalember társaságában. Éjfélután Nuszbaum s társaságának egy tagja Boeriu Olimp dr fiatal orvos, együtt elindultak a félreeső helyre. Pár pillanat múlva a félreeső hely felől revolverlövés hallatszott, majd kirohant onnan Boeriu dr és kétségbeesetten mondotta barátainak,

hogy Nuszbaum öngyilkos lett. Hamarosan előkerült egy rendőrtiszt és egy orvos, akik Nuszbaumot már halva találták. A rendőrtiszt rögtön helyszíni szemlét tartva, a revolvert, amellyel — Boeriu dr állítása szerint — Nuszbaum az öngyilkosságot elkövette, a félreeső helynek egy olyan magas párkányán találta meg, ahová Nuszbaum a tragikus pillanat után el nem helyezhette, se fel nem dobhatta. Boeriu dr, akit a rendőrtiszt viselő kihallgatott, azt monddta, hogy ő épen a kiosk kasszínójával beszélgetett, amikor Nuszbaum szíven lőtte magát. Ő a lövés zajaára beroshant a félreeső helyre, de ekkor már Nuszbaum holtan fektült.

Papp Anna kasszírő ha-

Nuszbaum sokat foglalkozott az öngyilkosság gondolatával

A Nagyvárad Estilap munkatársa hétfőn este beszélgetést folytatott dr. Klein Miksával, a kolozsvári Zsidó Jogvédő Iroda elnökével, aki Nagyváradon átutazóban rövid ideig tartózkodott. Dr. Klein Miksa hétfőn reggel megjelent a kolozsvári rendőrségen és kijelentette, hogy biztos adatai szerint Nuszbaum Mór öngyilkosságot követett el; ő kéri tehát dr. Boeriu szabadlábrahelyezését. — Nuszbaum hulláját ekkor még nem boncolták fel és így Klein dr nem ismerte a boncolás eredményét. Munkatársunk kérdésére Klein Miksa ezt a nyilatkozatot tette:

— Mint a Zsidó Jogvédő Iroda elnöke, az eset megtörténte után kötelességemnek tartottam, hogy érdeklődjem annak minden fázisa felől. — Mikor megtudtam hogy Nuszbaum zsebében feljegyzéseket találtak, Nuszbaum anyját és nővérét Kolozsvárra hozattam és velük együtt elmentem a rendőrségre.

— Itt Nuszbaum nővére határozottan felismerte bátyja kezeirását, egyben

sonlóképpen adta elő az esetet, de később visszavonta vallomását. A kasszírőt a rendőrség őrizetbe vette.

Hétfőn Kernbach dr egyetemi magántanár a hatóság képviselőinek jelenlétében felboncolta a holttestet és megállapították, hogy a pisztolygolyó a testében olyan utat végzett, amely

csaknem kizárja az öngyilkosságot.

A boncolás befejezése után dr. Nistor királyi ügyész az újságírók előtt kijelentette, hogy csak a minősítés kérdése tisztázatlan még:

az a kérdés: gyilkosság, vagy emberölés történt-e?

Hétfőn délből egy órakor dr. Boeriu atkisérték az ügyességre.

elmondotta, hogy a fiu rendkívül könnyelmű életmódot folytatott és feltehetően sok adósságot csigányt. Állandó anyagi gondjai voltak és gyakran foglalkozott öngyilkossági szándékkal. Előtte két ségtelenül bizonyítottnak látszott, hogy öngyilkosság esete forog fenn és éppen ezért kértem dr. Boeriu azonnali szabadlábra helyezését. Expozált helyzetéből kifolyólag hangsúlyozottan kívántam a szabadlábra helyezést, mert minden képen szükségesnek tartottam, hogy a felekezeti szempontok az öngyilkosság megítélésénél ne játszanak szerepet.

A mai zürichi nyitás

BERLIN ... 12210 PRAGA ... 1525—
NEWYORK 51515 B.-PEST ... 7243
LONDON 250150 BUKAREST 260—
PÁRIS ... 2440— BÉCS ... 7245

x Vasárnap este 9 és fél órai kezdettel Alföldyék tánciskolájában Parcoul Traján (Széchenyi-téri kiosk) összegyűlő colon lesz.

Tüzércsapatok oltják a regátbeli petroleumkutak tűzét

BUKARESTBEN IS LÁTJÁK A LÁNGOKAT

Az Estilap tegnap hirt adott a tüzekről, amelyek a regátbeli petroleummezőkön törtettek ki és amelyeknek lokalizálása a legnagyobb ne-

hézségekbe ütközik.

Ma aztán, mint a Rador buskaresti távirata jelenti, a tüzvész még nagyobb méreteket öltött.

A Romano—America társaság morenii telepén több szonda kigyulladt és a lángok háromszáz méteres területen negyven méter magasságban csapnak fel, úgy, hogy a lángoszlopok felvillanása Bukarestből is jól látható.

A mentési munkálatokat rendkívüli mértékben megnehezíti az a körülmény, hogy a telepen a szondák sűrűn egymás mellett vannak.

A tűz olyan óriási méreteket ölt, amilyenre husz év óta példa nem volt Romániában.

A hatóságok engedélyt kértek a hadügyminisztértől, hogy a lángban álló szonda vasrészeit ágyukkal rombolhassák szét, miután az oltási munkálatok másképpen lehetetlenek.

A miniszter rendeletére egy tüzérsgégi üteg vonult a tűz színhelyére és megkezdte a szonda bombázását. A kár eddig 20—30 millió leire rug.

2
 Filadéban jelent meg négy
 hét alatt
PAPINI
 osodás könyve
Krisztus
története
 Ára füzve 360 Lei
 vászonkötésben 420 Lei
 Mindenfajta gondo'korásu
 ember olvassa.
 Kapható a Hegedüs
 Hirlapirodában

Uj bőrüzlet
 Strada Alexandril (Teleki) és
 Petrio Maior (Ör)-utca sarok
 Felsőrészkészítések a legutányosab-
 ban s legponiosabban eszközöltenek
KATZ IZSÁK 134

Siessen
 a Hegedüs Hirlapirodába
 vásárolni a most érkezett
 népszerű orvosi könyvekből.

1. Dr. Feldmann: Az ideges féle-
 lem és egyéb fejezetek a psicho-
 patologia köréből. Ára 260 Lei.
2. Dr. Izsák: Az idült székreke-
 dés kórtana és orvoslása. 176 Lei.
3. F. rel: Az idegrendszer be-
 tegségei. Az érzéki és lelki élet
 beteges állapotai. Ára 110 Lei.
4. Dr. Freud: Psichoanalízis.
 Ára 100 Lei.
5. Dr. Ferenci: Ideges tünetek
 keletkezése és eltűnése és egyéb
 értekezések a psichoanalízis köré-
 ből. Ára 120 Lei.
- Dr. Lukács: Cukorbeteg diétája
 400 konyharecipével. Ára 140 Lei.
7. Dr. Lukács: Az elhízás és
 soványító gyógyeljárások. 140 Lei.
8. Dr. Molnár: Diétás tanácsadó
 cukorbeteg, elhízottak és közs-
 vényesek számára. Ára 100 Lei.

ÜGYES felsőrészké-
 szítő, valamint doboz-
 gyártásban már alkalma-
 zott leányokat állandó
 foglalkoztatásra és kö-
 zépiskolát végzett, jó ház-
 ból való fiukat felvesz a
BÖRÁRUIPARI R. T. 1856
 Calea Aradului (Arad-ut) 23-25.

Okvetlen beiratkozom
 a Hegedüs Hirlapiroda kölcsön-
 könyvtárába, mert a legujabb
 könyvujdonságokat olvashatom
40 lei havi olvasási díjért.
Sonnenfeld Adolf r. t.

HA KERES

házvezetőnőt, szakácsnőt, szobaleányt, kiszolgálónőt,
 kocsist, urasági inast, tanulót vagy bármilyen alkal-
 mazottat, úgy olvassa el naponta az

ESTILAPOT

APRÓ HIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

EGY független árva leány keresi
 korrekt uri ember barátságát, ki őt
 anyagilaga támogatná. Levelet „Tisz-
 ta leány” jelígre a kiadóba kér. 408

Gyermek-kocsik Székénél,

IDŐSEBB nő gazdaszonynak vagy
 szakácsnőnek, fiatal leány mellé le-
 hetőleg vidékre egy helyre ajánlko-
 zik. Cim Belényes. Vadászné 9. Va-
 natori 56. Vasgyár. 380

GYORS és gépirónót azonnali be-
 lépésre, németül, vagy románul tu-
 dók előnyben, keres Fodor Dezső ga-
 bonabizományos, Strada Pictorul
 Grigorescu (Mészáros-utca) 2. 410

LAKÁS

ÜZLETHELYISÉG augusztus 1-re
 kiadó. Értekezhetni Grósz Béla, Str.
 Avram Iancu (Kossuth-ut) 2. sz. 386

LELÉPÉSÉRT keresek 2 szobás
 garcon lakást a központban. Cimet
 Hegedüs Hirlapirodába kérek. 390

INTELLIGENS fiatal ember, bu-
 torozott szobához társul kerestetik,
 esetleg teljes ellátással. Cim: Strada
 A. D. Xenopol (Lakatos-utca) 17.
 ajtó 4. 407

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott
 szoba kiadó. Str. A. D. Xenopol
 (Lakatos-utca) 17. 412

ALKALMAZÁS

IRODASZOLGAT azonnali belé-
 pésre keres Sonnenfeld Rt., Strada
 Printul Carol (Szilágyi Dezső-utca) 6.

MINDENHEZ értő varrónő há-
 zakhoz ajánlkozik. Kuntz Jolán, Str.
 Dimitrie Cantemir (Beöthy Ödön-
 utca) 49. Ny

KERESÜNK perfect jó női munka-
 erőt, ki a könyvelésben és számolás-
 ban kellő gyakorlattal bír. Ajánla-
 tok B. B. jelígre a kiadóba. 411

KÉT gyári szolga lehetőleg nőtlen
 felvétetik a Sonnenfeld dobozgyár-
 ban, Strada Pacii (Béke-utca). 373

SZAKKÉPZETT főgépészt keres
 nagy szesziparvállalat. Ajánlatok fi-
 zetési igény és feltételek megjelölé-
 sével „Oradea-Mare” jelígre a He-
 gedüs Hirlapirodába. 400

FŐZNI tudó bejárónót keres Ba-
 lázs. Str. Oltenia (Csengery-utca) 8.
 414

EGY jobb asszony házvezetőnő-
 nek ajánlkozik magános urhoz vagy
 fiatal párhoz. Cim: Str. Delavrancea
 (Ritoók Zsigmond-utca) 2. 417

JÓ bizonyítvánnyal rendelkező
 mindenese főzőnő azonnal felvétetik.
 Dr. Klein, Strada Densusianu (Jókai-
 utca) 17. 41

ADÁS-VÉTEL

SÜRGŐSEN eladó egy ebéd-
 konyhabutor és egy kitűnő hangu
 mandolin, Abraham, Str. Pacii (Bé-
 ke-utca) 7. Dobozgyár. 415

VARADSZÖLLÖSÖN egy kis ma-
 gánház, velencei állomástól tíz perc-
 nyire eladó. Cim a kiadóban. 409

KÜLÖNFÉLEK

VIZUMOT, gyorsan pontosan, biz-
 tosan, megrendelt időre csak a He-
 gedüs hirlapiroda küldi el. Telefon
 458. szám.

Gyári perzsa

jutányos árban rész-
 letre is kapható 1800

Sternberg régiségkereskedő
 Bul. Reg. Ferd. 14

Argamun Spárta
 stb., új szőnye-
 gek perzsa min-
 tájuk sikerült
 vétel folytán

Aradi árumintavásár és bulorkiállítás 1925 augusztus 1-10.

75% utazási kedvezmény

július 20. — aug. 15-ig, a román vasutakon,
 — 50% a magyar vasutakon.

GAZDASÁGI KIÁLLÍTÁS Több mint négy-
 száz ipari kiállító az ország minden részé-
 ből és a külföldről. Koncertek, theatralis
 szórakozások és rádió. — Sportesemények
 és ünnepek. Országos kongresszusok,
 nagygyűlések. — Mintavásári igazolványok
 Szatmáron és Váradon a Menetjegyirodában
 kaphatók.

Mosse hirdetés 1809

ELVESZETT a napokban a vas-
 sétányon egy vörösbőr cigarettata-
 ca, — becsületes megtaláló kére-
 magas jutalom ellenében a Hegedüs
 Hirlapirodában leadni.

ELVESZETT egy sötét színű fa-
 kaskutya. Nyomravezető vagy me-
 találó jutalomban részesül Str. Cipa-
 riu (Hodosy-utca) 25.

Vám és keres-malom

Nagyvárad mellett
 bérbe adó. 1866
 Str. Principele Mihai
 (Gerliczy-utca) 3.

Cipésműhelyem

Str. Vlahuta (Szt. János u.) 21. al.
 Str. Anonima (Gedeon-utca) sarok
 ÁTHELYEZTEM. Ugy férfi, mint nő
 cipőket elsőrendű kivitelben a lehető
 legutányosabb
 árban készítek Szabó Imre

ENRILO

keverve, alig külön-
 bözik a tiszta bab-
 kávéval. Ez a keve-
 rék az „ENRILO”
 által erősebb és tar-
 talmasabb zamatot
 és több tápértéket
 kap. Az „ENRILO”
 használata a kávé-
 fogyasztást olcsóbbá
 és takarékosabbá te-
 szí. Az EnriLO egye-
 dűli gyártói,
 Franek Henrik Fiai
 cég, kezességek ki-
 tűnő minőségeért.
 1546-3 ENRILO

Asszonyom! Vegyem meg

Tündérújjak
Magyar Kézimunka Újság
 legujabb számát

Kapható a Hegedüs Hirlapirodában.
 Hatalmas mellékív, 32 levehető fil-
 minta, gyönyörű színek, horgolt terít-
 kék.
 Ára 60 lei

I. o. téglá

saját igán hazaszállítva, rablitz
 lapok kaphatók:

Wasserstrom Sándor

tégla- és cserépgyárában
 Sirul Minelot (Bányasor) 33.

Eladó háztelkek kedvező fizetés-
 feltételekkel. 1539

Be- és kihordó téglamunkások
 felvételnek.